

at anvise dem at „bestyre“ som deres „egne Anliggender.“ Den ærede Forslagsstiller citerede i sit Foredrag Grundlovens § 96 saaledes: Borgerne ere berettigede til selv at bestyre deres reent kommunale Anliggender, dog under Statens Tilfyn;“ men saaledes lyder Paragraphen ikke, den lyder: „Communernes Ret til under Statens Tilfyn selvstændigen at styre deres Anliggender, vil blive ordnet ved Lov.“ Her tales ikke om reent kommunale Anliggender, hvorved Forslagsstilleren søger at gjøre en saa skarp Skjelning mellem de kommunale og dem, som han i det Væsentlige, med en særdeles ringe Communalindflydelse derpaa, lader underordnes Staten, hvorved Communernes selvstændige Virksomhed svinder hen til saare Lidet, saaledes som det desværre for Tiden alt er Tilfældet. Den ærede Forslagsstiller udviklede sin Tanke herom saaledes, at han fra Communernes egen Bestyrelse havde skillet de Dele, „som allerede nu ere underlagte andre Bestyrelser“, dem overhovedet, hvorved en særegen Statsinteresse repræsenteredes; men i Communernes indre Anliggender, i de oeconomicke Anliggenders Bestyrelse, saaledes som de hidtil i Kjøbstadcommunalloven ere tildeelte dem, kan der ogsaa vanskelig nævnes nogen, hvori ikke ogsaa en Statsinteresse er repræsenteret. Fyldestgjørelsen af Statens Kræv i den Henseende vil altsaa fremkomme, naar det Tilfyn, som netop af den Grund er betinget i vedkommendr Grundlovsparagraph, bliver bekliffet, altsaa bekliffet som Tilfyn men ikke som selve Styrelse. Jeg begriber saaledes ikke, med hvad Høie man egentlig skal kunne unddrage Communalbestyrelserne de vigtigste Brancher, som danne Hovedudgifterne i Communerne, og som er dem, der væsentligt bekliffede Communens Interesser. Dette er Tilfældet med Fattig- og Skolevæsenet. Med Hensyn til Skolevæsenet hører man jo vel stadigen indvende, at det ikke taaler aldeles at underlægges Communerne efter det Forhold, hvori Skolen og Staten formenes at staae til hinanden. Jeg skal ikke nærmere gaae ind paa Burderingen af denne Indvending; jeg vil antage, at det endnu staaer som et Slags aabent Spørgsmaal; men det kan da ingenlunde være Tilfældet med Hensyn

til Fattigvæsenet; der er det dog i alt Væsentligt et reent oeconomicke Communalanliggende, hvorom det dreier sig, og anseer man det nødvendigt, at Staten ogsaa her har et aarvaagent Tilfyn med, at de Fordringer, den har paa Fattigforsørgelsen, ret iagttages, saa vil det Altsammen jo fremkomme ved Tilfynet, og der vil jo heller Intet være til Hinder for; at dette Tilfyn fyldestgjørende kunde udøves, naar man bekliffede f. Ex. Præsterne til at tage Sæde med i Fattigcommissionerne, uden at deraf følger, at de behøve at have Stemme eller nogen egentlig Indflydelse paa Forhandlingernes Afgjørelse. Saaledes er det jo ogsaa for Tiden tildeels Tilfældet i Landcommunerne, hvorfor da ikke ligesaa i Kjøbstæderne? Der er dog virkelig ikke nogen Grund til at indsee, hvorfor Kjøbstæderne ikke skal have den samme Ret til at styre deres vigtigste oeconomicke Communalanliggende ligesaafuldt som Landet. Ikke blot at Kjøbstæderne hidtil alt have særdeles indskrænket Indflydelse paa Styrelsen af Fattigvæsenets Anliggender, en Styrelse, hvori nu Statens Embedsmænd ere tilstede i Majoritet, og det kommunale Element, som er repræsenteret paa nogle Steder ved Raadmænd, og for dem alle ved nogle faa Borgere eller Borgerrepræsentanter, er i afgjort Minoritet og saa at sige aldeles svinder hen, men i nærværende Lovforslag er det tilmed end yderligere foreslaaet i en af de sidste Paragrapher, at Fattigcommissionerne skal sammensættes af Statens Underøvrighed, af Sognepræsten eller Sognepræsterne, og der er gjerne flere i de større Kjøbstæder, og af et sanitært Medlem, en Stadslæge eller en anden lægevidenskabelig Embedsmand der paa Stedet; det blev altsaa 3 á 4 Statsembedsmænd, og ved Siden af dem skal der tilføjes kun to borgerlige Medlemmer! og disse endda ikke, som hidtil, valgte af Borgerrepræsentanterne, som ere fremgaaede ved umiddelbart Valg af Borgerne, og altsaa staae deres Tanker, Ansørelser og Drister nærmest, men af Byraadet, hvis Medlemmer vælges indirecte af dette Repræsentantskab og kun kan vælges efter en Censur, som er saa høi, at man endog i de mindre Kjøbstæder vil komme til at indskrænke Antallet af disse Valgbare til en